

A historical map of the Duiven - Groessen - Loo region in the Netherlands. The map shows a network of roads and boundaries. The title 'Historische Kring Duiven - Groessen - Loo' is printed in a serif font across the upper part of the map. The map itself is a light-colored background with thin lines representing roads and boundaries. The text 'Historische Kring' is in a smaller font, and 'Duiven - Groessen - Loo' is in a larger, bold font. The map shows a central area with several roads radiating outwards. The names 'Duiven', 'Groessen', and 'Loo' are visible on the map. The map is oriented with North at the top.

Historische Kring

Duiven - Groessen - Loo

Driepas

Jaargang 22 - nr. 3 november 2005

COLOFON

DRIEPAS

verenigingsblad van de Historische Kring Duiven-Groessen-Lao
verschijnt drie à vier maal per jaar. Losse nummers € 2,50.

Redactie

W.F.W.M. van Heugten

Th.M.J. Jonker

M.M. Rebholz

Bestuur Historische Kring

F.H. Ettema, voorzitter (Duiven)

C.G.R. Heebing, penningmeester (Duiven)

Th.J. van Vilsteren, secretaris (Duiven)

Th. Leicher, lid (Duiven)

A.W.S.C. Kersten, lid (Duiven)

e-mailadressen:

Th.M.J.Jonker@hccnet.nl

Wim.vanheugten@wur.nl

Secretariaat: Eilandplein 302, 6922 ER DUIVEN

Rabobank Duiven, rek.nr. 31.54.07.484

Postbank, rek.nr. 49.23.697

t.n.v. penningmeester Historische Kring, Duiven.

Het lidmaatschap van de Historische Kring kost € 13,- per jaar;

het partner- of gezinslidmaatschap € 5,20 per jaar.

Een abonnement op alleen DRIEPAS kost € 6,50 per jaar.

Leden en abonnees buiten de gemeenten Duiven en Zevenaar betalen

€ 3,50 extra als bijdrage in de verzend- en portokosten.

Opzeggen van lidmaatschap of abonnement uitsluitend schriftelijk vóór
1 december van het lopende jaar.

Uit de uitgave mag niets worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming
vooraf en zonder bronvermelding.

ISSN: 0921-5549

DRIEPAS is een begrip uit de bouwkunst: drie elkaar snijdende cirkels die samen een driehoek vormen, veelvuldig toegepast in gotische kerkvensters.

In godsdienstige zin symboliseert het de Drie-eenheid, hier in profane zin gebruikt als symbool voor de samenwerking van de kerkdorpen Duiven, Groessen en 't Lao.

INHOUD

EEN ZILVEREN JUBILEUM	50
DE BEGINJAREN 1979 - 1983	52
INLOOPAVONDEN	58
EXCURSIES	61
KALENDER	63
DRIEPAS	65
JUBILEUMVIERING	67
VERENIGINGSNIEUWS	69

De Historische Kring is jarig 25 jaar jong! Zo'n jubileum vraagt om een moment van bezinning op wat ons die 25 jaren heeft bezig gehouden: de geschiedenis van de drie dorpen Duiven, Groessen en 't Laan. In deze DRIEPAS worden enkele activiteiten belicht die binnen én buiten de vereniging enige bekendheid hebben verworven. Even aandacht voor lezingen en excursies, voor inloopavonden, kalenders en voor DRIEPAS. Ook voor de ontstaansgeschiedenis van de Historische Kring: begonnen als een kleine groep geïnteresseerden en uitgegroeid tot een vereniging met ruim 300 leden/abonnees.

Het jubileum wordt gevierd met een aantal activiteiten (zie pagina 65) waarvoor het bestuur u allen van harte uitnodigt. Een ook de jeugd wordt daarbij betrokken, want lokale historie is niet voor enkelen, het is interessant voor jong en oud, voor iedereen.

Redactie

EEN ZILVEREN JUBILEUM

De viering van het 25-jarig jubileum van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo staat voor de deur. Immers 25 jaar geleden is door een enthousiaste groep mensen een vereniging opgericht die de geschiedenis in het algemeen en die van Duiven-Groessen en Loo in het bijzonder, een warm hart toedraagt. De oprichters van de Historische Kring realiseerden zich terdege dat de waarde van geschiedenis niet zozeer in het verleden ligt, maar veel meer in de toekomst.

Het is zeer de moeite waard te onderzoeken op welke wijze mensen vroeger op deze plek hebben geleefd en op welke wijze zij bijgedragen hebben gegeven aan wat wij nu onze cultuur noemen. De waarde van geschiedenis komt pas echt tot zijn recht wanneer de kennis daarvan gebruikt wordt om actuele vraagstukken met betrekking tot het inrichten van ons werke- en leefgebied beter te kunnen wegen.

Gedurende de afgelopen 25 jaar heeft de Historische Kring veel werk verzet.

Een groot aantal publicaties over uiteenlopende onderwerpen is daarvan een goed voorbeeld. Het verenigingsblad Driepas valt al jaren met grote regelmaat bij alle leden op de mat en bij elk nummer is de redactie er in geslaagd interessante onderwerpen uit te lichten. Er zijn lezingen en voordrachten georganiseerd over uiteenlopende onderwerpen en, in combinatie vaak, excursies gehouden naar objecten of musea die de moeite waard werden geacht. Maar dat niet alleen, de Historische Kring heeft ook altijd actief deelgenomen aan de discussies met betrekking tot de ontwikkeling en de inrichting van ons gebied. Gedurende deze 25 jaar is er veel veranderd. Er is veel gebouwd, gebouwen hebben andere functies gekregen, gebieden zijn opnieuw ingericht en veel nieuwkomers hebben zich in onze dorpen gevestigd.

Bij dit jubileum willen we uiteraard stilstaan bij alles wat de vereniging heeft gerealiseerd en welke activiteiten zijn ondernomen, maar veel meer nog willen we vooruit kijken naar de toekomst. Wij vinden het belangrijk van onze leden te horen wat zij van de Historische Kring verwachten en het bestuur vindt het van groot belang te weten wat wij van de leden mogen verwachten om ook de komende 25 jaar tot een succes te maken. Namens het bestuur wil ik graag alle mensen die - in welke vorm dan ook - een bijdrage hebben geleverd aan de vereniging gedurende de periode 1980 - 2005 van harte bedanken. Ik wens de vereniging een geslaagd jubileum en een historische toekomst.

Frans Ettema, voorzitter.

Het bestuur, zittend v.l.n.r. Th.J. van Vilsteren (secretaris), F.H. Eltma (voorzitter), A.W.S.C. Kersten; staand v.l.n.r. C.G.R. Heebing (penningmeester) en Th. Leiber (foto © HK/J, 2005).

DE BEGIN JAREN 1979 - 1983

Een vereniging die volgens haar Statuten de kennis van de geschiedenis in het algemeen en die van Duiven, Groessen en Loo in het bijzonder wil bevorderen, mag ook wel eens stilstaan bij haar eigen geschiedenis. Een vijftientigjarig bestaan is daartoe een goede aanleiding. In een zwart gebonden Notulenboek, formaat A5, vinden we wat we zoeken, het begin, de oprichtingsvergadering.

Het eerste jaar

Uitslag van de Oprichtingsvergadering
van de Archeologische Werkgroep in
de Gemeente Duiven op 18 Oct 1979
op het Gemeentehuis in Duiven

Op deze avond wordt door een klein aantal
belangstellenden besloten om tot op-
richting van een archeologische werkgroep te komen

Van de dr. R. Borman wordt de roep
afgeleid van de diverse Nederlandse letter-
geschiedenis

De heer Tol, ambtenaar bij de Gemeente
Duiven zal fungeren als Secretaris
opbreiden

Aanwezig: In Jan Boon
M.H. Wolfsen
G. J. Wilsen tot Van der Hof
B. Ephenant
A. R. J. Bors

De vergadering werd geleid door
aanleiding van de Nieuwjaarsrede
van burg. Kemme

Op 10 oktober 1979 komt een klein aantal belangstellenden bijeen in het (oude) gemeentehuis aan de Rijksweg. Het doel is een "Archeologische werkgroep in de gemeente Duiven" op te richten, de aanleiding is de Nieuwjaarsrede van burgemeester J.A.G. Kemme. Door een toevallige vondst kennen we de slotwoorden van de burgemeester⁽¹⁾.

Geciteerd in: Ruud Borman, Archeologie in de gemeente Duiven, voorbereidingen voor de archeologische streekverkenning door de archeologische werkgemeenschap Nederland, afd. zuid-veluwe en oost-gelderland, Arnhem, 1981.

De eerste pagina van het notulenboek, opgetekend in het handschrift van dbr. A.Th.J. Bors.

(1): Ik sprak aan het begin van deze nieuwjaarsrede over historische waarden. Ik denk aan particuliere initiatieven en ons gezamenlijk positief standpunt daarom-

trent. Daarom bied ik iedere serieus geïnteresseerde in deze gemeente de gelegenheid om zich telefonisch, mondeling of schriftelijk bij mij te melden als kandidaat of kandidate voor een archeologische werkgroep. In de loop van het voorjaar van 1979 hoop ik dan alle kandidaten in de gelegenheid te stellen om kennis met elkaar te maken en een werkprogramma op te stellen. De burgemeester vond het duidelijk belangrijk dat - gezien de grote veranderingen uit het verleden en de te verwachten groei van met name het dorp Duiven - zoveel mogelijk moest worden vastgelegd voordat het te laat is. Dat verklaart de aanvankelijke naam "archeologische werkgroep", men moest vooral in de bodem kijken voordat de bulldozers zouden komen om (weer) nieuwe uitbreidingen te realiseren.

De aanwezigen, w.o. zr. Jean Louis, mevr. A. Wolfsen, de heren O.M.R.J.I. van Nispen tot Pannerden, A.Th.J. Boss, H. Tol, R. Borman en R.M. Gerritsen, besluiten tot de oprichting. Niet van een Archeologische Werkgroep, zoals hierna blijkt, men wil zich bezig houden met alle historische aspecten van de gemeente.

Na de eerste vergadering komt men niet meer in het gemeentehuis bijeen maar op het kantoor van architect Boss aan de Van Dorth tot Medlerstraat.

Al in de tweede vergadering, op 29 januari 1980, verandert de naam; men besluit voorlopig de naam "Historische Werkgroep" aan te nemen. Ook besluit men *voorlopig geen bestuur te kiezen wegens het geringe aantal leden*. Er is één belangstellende bijgekomen (dhr. R.G. Klomp).

De heer J. Giesen, medewerker van het Streekarchivariaat, wordt uitgenodigd een uiteenzetting over de organisatie van het lokale archiefwezen en allerlei nuttige adressen te geven (28-2-1980).

De aangekondigde opening van het nieuwe NS-station is op de vierde vergadering (7-5-1980) aanleiding te spreken over een tentoonstelling in het oude Stationskoffiehuis aan de Parallelweg. Men wil ook verschillende bij de spoorweg betrokkenen interviewen, zoals de laatste overwegwachteres te Groessen en de laatste stationschef in Duiven (1944).

De tentoonstelling blijkt te kunnen doorgaan; *er zijn in totaal 20 oude foto's*, zo notuleert dhr. Boss. En alle leden, dat zijn er 7 of 8, worden door de NS uitgenodigd voor de opening op 30 mei 1980 en het maken van de eerste treinrit Duiven-Zevenaar v.v.

Op 7 oktober melden zich vijf nieuwe leden, w.o. wethouder Thijssen en Herman Derksen. De vergadering besluit verschillende commissies samen te stellen, één voor het opstellen van statuten, één die zich zal bezighouden met de geschiedenis van het onderwijs in de gemeente en één die de geschiedenis van de schutterijen wil onderzoeken.

Op de laatste vergadering van het jaar 1980 (11-12-1980) zijn negen personen aan-

wezig, die een aantal belangrijke besluiten nemen. Er wordt een bestuur gekozen, de contributie wordt vastgesteld (f 10,00 per jaar), de concept-statuten worden goedgekeurd én een begroting voor 1981 gemaakt. Het tekort is f 1120,00, maar men hoopt met een startsubsidie van de gemeente dit probleem op te lossen. Later blijkt die f 1000,00 te zijn.

In het eerste jaar van de nog niet officiële vereniging pakt men allerlei onderwerpen aan, maar archeologisch onderzoek is er niet bij. Het is niet bekend wat burgemeester Kemme daarvan heeft gedacht.

Het tweede jaar, nu als officiële vereniging

Het pas gekozen bestuur bestaat uit R.M. Gerritsen (voorzitter), A.Th.J. Boss (secretaris), H.J.Th. Derksen (penningmeester), A.J.C. Wolfsen-de Waal (lid) en J.H.M. Holland (lid). De secretaris, die wel degelijk weet hoe inmiddels de officiële naam van de vereniging is, heeft in zijn jaarverslag over 1981 nog niet afscheid genomen van de term "werkgroep", zoals hieronder blijkt.

Jaarverslag 1981

Het afgelopen jaar is wel een zeer rustig jaar geweest.

In totaal zijn slechts 3 ledenvergaderingen gehouden, welke redelijk goed bezocht waren. Daarnaast hebben een tweetal besprekingen met de besturen van de schutterij "Onderling Genoegen" en het Gilde "St. Remigius" plaats gevonden, om gegevens te verzamelen voor de geschiedschrijving van deze verenigingen. Helaas moet geconstateerd worden dat we nog steeds niet in het bezit zijn van de toegezegde bescheiden.

Op 28 mei werd in C.C.O.G. de jaarvergadering met tentoonstelling gehouden van de A.W.N. afdeling Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland, welke zeer interessant en goed bezocht was. Inmiddels zijn ook de Statuten van onze werkgroep samengesteld en heeft inschrijving bij de Kamer van Koophandel plaats gevonden.

Een woord van dank voor de kosteloze medewerking van notaris Weersink uit Gendringen is hier zeker op zijn plaats. Door de gemeente Duiven is een startsubsidie van f. 1.000,- verstrekt.

Bij gelegenheid van de heropening van de bibliotheek is door de heer Heinsius een kleine tentoonstelling georganiseerd. Door de archeologische werkgroep A.W.N. zijn opgravingen verricht bij de boerderij "De Ploen" en "Nieuw Weem" te Groessen, waarbij enkele zeer interessante vondsten werden gedaan.

Het verzamelen van gegevens over het onderwijs in de gemeente, in verband met de herdenking van de eerste steenlegging van de jongensschool in 1882, vindt nog steeds voortgang. In het aantal leden is weinig verandering gekomen en in het komende jaar zal getracht moeten worden om het aantal wat op te voeren.

niging aan de viering mee met een kleine tentoonstelling in de school en met bijdragen in de jubileumkrant, terwijl de resultaten van haar scholenonderzoek door Anneke Wolfsen verwerkt zij in de publicatie *In Duiven naar school*. Dit eerste (!) boekje verschijnt in december 1982; het heeft groot succes.

Het eerder genoemde project over de geschiedenis van de schutterijen sterft een stille dood. Af en toe staat het onderwerp op de agenda, maar bij gebrek aan belangstelling van de zijde der schutterijen wordt het initiatief in de kiem gesmoord. In de vergadering van februari 1983 is er aandacht voor een brief van de Dorpsraad Duiven inzake een te organiseren activiteitenmarkt in het C.C.O.G. op zondag 25 september. Dat wordt de eerste manifestatie die onder de naam *Dit Doet Duiven (D.D.D.)* wordt gehouden, de voorloper van *Duuve te Gek!*

De vereniging besluit samen met het Liemers Museum en de A.W.N. hieraan medewerking te verlenen. Beide instellingen zijn gelukkig bereid materiaal uit te lenen, maar dat moet wel opgehaald worden in Zevenaar en Arnhem. Mensen kunnen ze niet beschikbaar stellen. De leden van de vereniging mogen van 11.00 tot 18.00 uur de stand bezetten. Zij waken over de gloednieuwe vitrine waarin de geleende voorwerpen worden getoond, tonen de plakboeken van oud-burgemeester Sloet tot Everlo, maken reproducties van meegebrachte foto's, delen onze nieuwe folder uit en voeren gesprekken met de vele bezoekers. Bijgaande foto's geven hiervan een beeld.

Oud-burgemeester W.J.A.F.R. van den Clooster baron Sloet tot Everlo (81 jaar) bekijkt zijn eigen plakboeken. Hij was gedurende 27 jaar burgemeester van Duiven. Naast hem staat de veel jongere Wim van Hengten (foto © IJK/J).

Het was druk op 25 september 1983 bij de kraant van de Historische Kring. Achter de tafel penningmeester Herman Derksen terwijl Dick Jonker de reproductiecamera bedient (foto © HK/J).

Twee belangrijke initiatieven behoren nog te worden vermeld. In september 1982 oppert W. van Heugten de gedachte kalenders uit te brengen, waarmee naar later blijkt een zeer succesvolle serie een aanvang neemt. En in november 1983 wordt de eerste redactie gevormd van een tijdschrift, nu Driepas geheten, waarvan het eerste nummer in 1984 verschijnt.

(1) Gezien in: Raaij-Borman, *Archeologie in de provincie Drenthe, voorbereidingen voor de archeologische onderzoekingen door de archeologische werkgemeenschap Nederland, 463, zuid-zilver en noord-guldenland*, Assen 1981.

INLOOPAVONDEN

In het voorjaar van 1991 ontstond het idee geregeld zogenaamde inloopavonden te houden. De bedoeling was dat leden en andere geïnteresseerden elkaar zouden ontmoeten rond een thema. Een of meer personen bereidden het thema voor en verzorgden een inleiding. Daarna volgde een uitwisseling van herinneringen, bracht men aanvullingen en gezichtspunten ter tafel, kortom ontstonden er gezellige discussies. Aantekeningen werden gemaakt die in een aantal gevallen hebben geleid tot een artikel in DRIEPAS.

De eerste inloopavond werd gehouden op 13 mei 1991 met als thema de openluchtspelen, die voor de oorlog gehouden werden; de laatste op 12 november 2001 rond de Indiëgangers.

Het Vredespaleis, decor van "Regina Pacis, Spel van de Vrede", in september 1938 opgevoerd in de wei tegenover de centraal gelegen dokterswoning aan de Eltensestraat, waar nu het Caudex College staat. Het openluchtspel was geschreven door de Groenstaar dr. Jan Wolters, het decor was ontworpen door de toen nog jeugdige architect A.J.Th. Boss. In drie bedrijven werd in beeld gebracht: de troonsbestijging van koningin Wilhelmina (40 jaar geleden), de Eerste Wereldoorlog en de nieuwe Nederlandse orde tegenover de dreigende Duitse Ordnung vlak over de grens. Uit alle drie dorpen deden grote groepen mee aan dit Vredespel (foto © HK/J).

In totaal werden 50 van dergelijke bijeenkomsten belegd. Een viertal waar onder enkele waarin gesproken werd met oud-Indiëgangers, hadden een besloten karakter. De thema's besloegen een breed gebied. Zo kwamen om enkele uitersten te noemen, de watersnood van 1926, het Instituut Geubbels, en de Griekse en Romeinse invloeden op kerkelijke kunstvoorwerpen aan de orde. Dat waren echter uitzonderingen. De meeste onderwerpen betroffen zaken die het alledaagse leven in de dorpen Duiven, Groessen en Loo raakten. Zwaartepunten waren o.a. de boerenerven met als zijsprongen de streeknamen van planten en streekgerechten. Uiteraard waren ook de vele tradities met processies, schutterijen onderwerp van gesprek en werd in meer algemene zin teruggekeken op het leven van zo'n vijftig jaar en langer geleden. Ook werd stilgestaan bij verschillende beroepen, de café's, Boerenleenbank en EHBC. De Tweede Wereldoorlog en dan vooral de evacuatie passeerden ook uitgebreid de revue. Al met al leiden deze inloopavonden naast gezellige gesprekken ook tot zeventien artikelen in DRIEPAS.

Hieronder volgt een lijst van de inloopavonden. Tussen haakjes staan de namen die de inleidingen verzorgden of een korte voordracht hielden. Staan er geen namen vermeld dat heeft iemand van de werkgroep Inloopavonden, bestaande uit de dames Biermans en Boogaarts en de heer Van Heugten, de inleiding verzorgd. [*] betekent dat de inloopavond heeft geleid tot een of meer artikelen in DRIEPAS.

Datum:	Thema:
13-05-1991	Openluchtspelen van Jan Wolters [*]
10-06-1991	Gruunmaken (W. Peters) [*]
09-09-1991	Buurtschap "De Droo"
07-10-1991	Oude kinderspelen en liedjes
11-11-1991	Boerenerven en tuinen (dhr. J. Zoer en prof. W. Peters) [*]
17-02-1992	Streeknamen van planten en bloemen
13-04-1992	Streeknamen van planten en bloemen[*]
18-05-1992	Processies [*]
15-06-1992	Oude foto's
14-09-1992	Boerenerven (lezing van Jan Zoer + tentoonstelling)
12-10-1992	Terugblik en aanvullingen op enkele behandelde onderwerpen
16-11-1992	Volksgebruiken bij traditionele feesten (dhr. J.Giesen, archivaris)
18-01-1993	"Grotesken" (prof. W. Peters)
15-02-1993	Eetgewoonten van vroeger [*]
19-04-1993	Enkele gereconstrueerde boerenerven in Duiven (dhr. J. Zoer)
25-10-1993	Vermiste vliegtuigen in de Tweede Wereldoorlog [*]

- 16-01-1994 Streekgerechten, recepten en oud keukengereedschap [*].
- 19-09-1994 De evacuatie van Duiven in 1944 [*]
- 21-11-1994 Kerkpaden
- 20-03-1995 Geschiedenis van de Boerenleenbank in Duiven
- 15-05-1995 Watersnood 1926 [*]
- 20-11-1995 Broodbakkerijen van vroeger in Duiven [*]
- 18-03-1996 De kroegen van vroeger in Duiven [*]
- 20-05-1996 Open avond in het nieuwe Kring-onderkomen in het Eilandplein te Duiven
- 16-09-1996 Molens en molenaars (mw. M. Pijnappel-Goris)
- 17-03-1997 Open avond
- 26-05-1997 Kraamgebruiken
- 15-09-1997 Jongenskostschool Instituut Geubbels (mw. D. Boogaarts)
- 19-01-1998 "Groene pauwen, paarden en andere snoeivormen" (prof. W. Peters)
- 20-04-1998 Gebruiken bij huwelijk en verloving
- 16-11-1998 Dood en begrafenis [*]
- 19-04-1999 Groenbeplanting langs wegen, sloten en boerderijen
- 20-03-2000 Open avond
- 21-02-2000 Hoe werd er vroeger op de boerderij geleefd? [*]
- 17-04-2000 De lokale EHBO
- 13-11-2000 Open avond
- 19-03-2001 Besloten avond met de Indiëgangsters
- 23-04-2001 Besloten avond met de Indiëgangsters
- 11-10-2001 Besloten avond met de Indiëgangsters (dhr. H. Kroesenbrink) [*]

EXCURSIES

Toen de Historische Kring na enkele jaren vorm begon te krijgen, werd besloten ook jaarlijks een excursie te houden. Deze zou bij voorkeur in het voorjaar plaats moeten vinden. Het doel van de excursie diende wel te passen binnen de historische interesse van de leden. De eerste excursie werd op 19 mei 1984 gehouden naar Kalkar waar de St. Nikolaikerk met haar kunstschaten en het Stadsarchief werden bezocht. In de volgende jaren lag de nadruk op het Kleefland waar ook de steden Kleef en Xanten werden bezocht. Daarna volgden de IJsselsteden Doesburg, Zutphen, Deventer en de kastelen Anholt, Bergh, Rozendaal en Doorwerth. Langere reizen voerden de leden naar de historische steden Elburg, Buren en Tiel. Vanaf het jaar 2000 werden ook najaarsexcursies met bezoeken aan musea in de wijde omtrek georganiseerd. Die bezoeken werden besloten met een eenvoudige doch voedzame wintermaaltijd in Loo.

Excursies

19 mei 1984	Kalkar
10 november 1984	Kleef
5 oktober 1985	Xanten
20 september 1986	's-Heerenberg, Zeddam, Kilder
26 september 1987	Doesburg
10 september 1988	Nijmegen
3 juni 1989	Zutphen
8 september 1990	(fort) Pannerden
22 juni 1991	(kasteel) Rozendaal
20 juni 1992	Deventer
15 mei 1993	(kasteel) Anholt
21 mei 1994	Xanten
20 mei 1995	(kasteel) Doorwerth
1 juni 1996	's-Heerenberg, Zeddam
31 mei 1997	Elburg
30 mei 1998	Huissen
29 mei 1999	Doesburg
3 juni 2000	Tiel
9 juni 2001	Hattem
8 juni 2002	Zutphen

24 mei 2003
5 juni 2004
28 mei 2005

Wageningen
Buren
Nijmegen

Najaarsexcursies, bezoeken aan musea, gevolgd door *moes-aete*

2000 Liemers Museum Zevenaar
2001 Museum Vliegveld Deelen
2002 Tegelmuseum Otterloo
2003 Kijk- en Luistermuseum, Bennekom
2004 Museum 40-45, Hengelo Gld

Excursie Panmerden

Men moet er op 8 september 1990 wat voor over hebben om in het Fort Panmerden te komen (foto © HK/B).

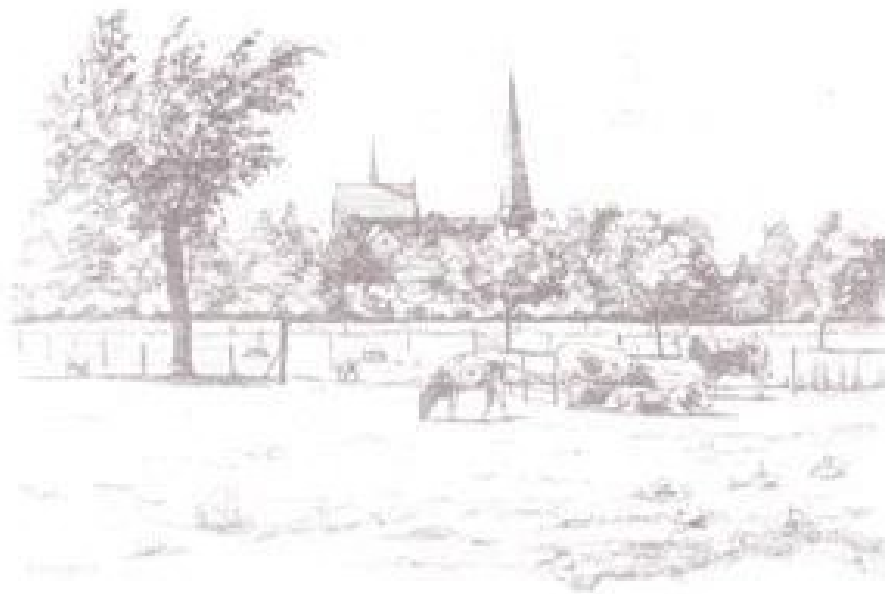
KALENDER

In de herfst van 1982 verspreidde de Historische Kring haar eerste kalender voor het jaar 1983. Deze bestond uit vier platen met daarop gravures en tekeningen van de 18de eeuwse tekenaar Jan de Beijer. De vier platen werden samengehouden door een touwtje dat enkele leden van de kring in noeste huisvlijt hadden aangebracht. De kalender kende een zeker succes zodat besloten werd ook voor het jaar 1984 er een uit te brengen. Deze bevatte naast een tekening van de Loowaard door Jan de Beijer ook foto's van de havezaten Die Magerhorst te Duiven en de Beerenschauw en Rijswijk te Groessen, die Dick Jonker maakte. Ofschoon de verspreiding succesvol was, was men binnen de Historische Kring over de kalender zelf niet tevreden. Foto's uit 1983 en een tekening uit 1740 vormden onderling nogal een contrast en absoluut geen eenheid. Waarom geen tekeningen laten maken door een kunstenaar uit de streek? Wim van Heugten legde daarop namens de Historische Kring contact met de Millingse kunstenaar Marjolijn Broekman-Rigtering en dat leidde er toe dat er voor het jaar 1985 een evenwichtige en esthetisch verantwoorde kalender aan de bevolking kon worden aangeboden. Met touwtje, dat wel, want anders werd de kalender te duur! Het zou bijna 15 jaar duren voor van het touwtje afscheid werd genomen ten gunste van een meer professioneel systeem.

Met de kalender voor 1985 was de vorm gevonden die tot 2000 zou worden aangehouden. Na zeven jaar tekenen voor de kalender gaf Marjolijn Rigtering te kennen te willen stoppen. Er werd uitgekeken naar een lokale kunstenaar en in de zomer van 1991 trok Joop Weggelaar crop uit om de platen voor de kalender van 1992 in een gemengde techniek te vervaardigen. Twee jaar later nam André Fukkink potlood en tekenpen van hem over om die twee jaar later door te geven aan Erwin Hogeboom. Laatstgenoemde maakte ook de kleurige en fleurig-aquarellen voor de (voorlopig?) laatste kalender voor 2000.

Wim van Heugten was degene die alle jaren de contacten met de kunstenaars onderhield en er bovendien samen met hen op uit trok om de juiste plaatsen en onderwerpen te zoeken die getekend zouden gaan worden. Dat viel niet altijd mee omdat ook gepoogd werd platen voor elk van de vier seizoenen te maken.

Aangezien de kunstenaars meestal alleen in de zomer tijd hadden - de tekeningen moesten in de loop van september klaar zijn voor de drukker - vroeg het nogal wat inlevingsvermogen van de tekenaar om bij zomerhitte en onder een zinderende zon een boerderij in winterlandschap op papier te krijgen.

Voor de kalenders vanaf 1985 tot en met 1999 - de kalender voor het jaar 2000 bevat aquarellen - werden in totaal 60 tekeningen, pentekeningen en afbeeldingen in een gemengde techniek gemaakt. Afgebeeld zijn oude boerderijen, landschappen, dorpsgezichten en monumentale herenhuizen in een rijke verscheidenheid. Binnen het groeikerngebied van Duiven kan het bijna niet anders dan dat in een aantal gevallen de tekening alleen nog maar een herinnering is; sloop en andere ingrepen hebben de plaatselijk situatie soms onherkenbaar veranderd.

De verspreiding van de kalender was jarenlang in handen van Scouting Duiven. Een deel van de opbrengst was voor de groepskas. Probleem was wel dat de Scouting niet altijd tot Groessen en Loo wist door te dringen. Dat werd later opgevangen door de kalenders te koop aan te bieden in de Groessense dorpswinkel van Kees Willemsen en in Loo bij de familie Wilting.

DRIEPAS

Toen binnen de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo in de loop van 1983 het plan rijpte om tot een uitgave van een eigen tijdschrift over te gaan, waren er ook stemmen die vroegen of dit plan wel haalbaar zou zijn. Was er wel voldoende stof om over te schrijven en wie zouden de auteurs zijn?

Al spoedig na het verschijnen van de eerste nummers bleek deze zorg ongegrond. Dadelijk meldden zich auteurs met artikelen en ontstond met o.a. prof. dr. W.J.Th. Peters (†), J. Wolters (†), archivaris J.Th.M. Giesen, dr. G.B. Janssen, Th. Goossen, en F. Staring een min of meer vaste kern van auteurs, die met de redactie en andere leden van de Historische Kring het tijdschrift vorm gaf.

Op 19 maart 1986 schreef LIEMERS VIZIER dan ook terecht: "Het tijdschrift van de Historische Kring, dat wonderwel nog steeds geen naam heeft, voorziet duidelijk in een behoefte. Uit de afgelopen twee jaargangen werd duidelijk dat de historie van Duiven, Groessen en Loo interessant en 'publiceerbaar' is". De opmerking over het ontbreken van een naam werd ter harte genomen en vanaf de vierde jaargang (1987) verscheen het tijdschrift onder de naam DRIEPAS.

Bij het afsluiten van de twintigste jaargang in 2003 is eens de balans opgemaakt. Die twintig jaargangen tellen in totaal 1448 bladzijden. In het eerste tiental hebben 42 verschillende auteurs en in de tweede 36 verschillende auteurs artikelen geschreven. En nu sluiten we de 22ste jaargang af.

Wij zijn zeer erkentelijk jegens de auteurs, die met veel kennis van en liefde voor hun onderwerpen hun artikelen schrijven in een populaire stijl zonder te vervallen in al te wetenschappelijke formuleringen.

De onderwerpen die de revue passeerden zijn zeer verschillend en varieerden van kerk- en kunstgeschiedenis, volksgebruiken tot persoonlijke herinneringen aan 'grootmoeders tijd', gilden, oude en verdwenen beroepen, cafés, bakkerijen, boerderijen, boeren-erven, de geschiedenis van het landschap, veldnamen, bewoningsgeschiedenis en monumenten. Uit de reacties van belangstellenden binnen en buiten onze gemeente is gebleken dat DRIEPAS met deze variëteit aan onderwerpen en de kwaliteit van de artikelen een goed figuur slaat tussen gelijksoortige tijdschriften. Met name de kunst- en cultuurhistorische artikelen trekken ook buiten Duiven de aandacht en worden zeer gewaardeerd.

De kracht van DRIEPAS is ook gelegen in het feit dat veel tot nu toe onbekend bronnen-materiaal is gepubliceerd. De archieven - zowel het Gemeentearchief als het archief te Zevenaar, het Rijksarchief in Arnhem en de Duitse archieven te Düsseldorf - bevatten nog veel materiaal, dat op publicatie wacht. Het ligt in de verwachting dat ook in de toekomst vele interessante artikelen gepubliceerd kun-

JUBILEUMVIERING

vanwege het 25-jarig bestaan van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo.
Datum: 25, 26 en 27 november 2005.

Algemeen

De Historische Kring Duiven-Groessen-Loo is opgericht in december 1980. De vereniging heeft momenteel iets meer dan 300 leden en abonnees.

De Vereniging stelt zich ten doel de bevordering van de kennis van de geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder die van Duiven, Groessen en Loo.

De Historische Kring organiseert regelmatig lezingen over en excursies naar interessante onderwerpen, gebouwen en locaties. De Historische Kring neemt initiatief tot het samenstellen en uitgeven van teksten, boeken en foto's.

Voor al deze activiteiten zijn in de Historische Kring verschillende werkgroepen actief. "DRIEPAS" is het tijdschrift van de Historische Kring; het verschijnt drie à vier maal per jaar.

Sinds kort heeft de vereniging een eigen website:
www.historische-kring-duiven-groessen-loo.nl

Jubileumviering

Voor de jubileumviering van de Historische Kring zijn verschillende activiteiten gepland in het weekend van 25, 26 en 27 november 2005. Door de diversiteit - naar onderwerp en tijdstip - zullen hopelijk veel belangstellenden kunnen deelnemen aan een of meer programmaonderdelen.

Voorts zijn de onderwerpen in het programma zo gekozen dat het niet uitsluitend een terugblik is op de afgelopen 25 jaar maar dat ook vanuit het verleden een lijn getrokken kan worden naar de toekomst.

Symposium met 4 gastsprekers

Doel is een aantal historisch relevante onderwerpen vanuit een wetenschappelijke invalshoek te plaatsen en te belichten in de huidige situatie.

Belangrijk onderwerp op dit symposium is de cultuurhistorische analyse die momenteel wordt uitgevoerd door het Gelders Genootschap, in opdracht van de gemeente Duiven mede op initiatief van de Historische Kring.

Plaats: Raadzaal van het gemeentehuis in Duiven.

Datum: vrijdag 25 november 2005

Tijdstip: aanvang 14.00 uur

GPS-tocht langs historische objecten en locaties in de gemeente waarbij groepjes mensen een route kunnen wandelen of fietsen m.b.v. een GPS-systeem. Voorbereiding en uitvoering van deze tocht in nauw overleg met scouting Duiven en Groessen.

Datum: zaterdag 26 november 2005.

Plaats: start en eindpunt van de tocht is het Cultureel Centrum 't Eiland.

Tijdstip: v.a. 10.00 uur

Jubileumboek

De Historische Kring geeft een jubileumboek uit waarin met behulp van tekeningen en schetsen van historische locaties en gebouwen, voorzien van een korte beschrijving, een link wordt gelegd tussen de historie en de actualiteit.

Aantal exemplaren: 500.

Datum van de presentatie: zondag 27 november 2005.

Tijdstip: 14.00 uur (in combinatie met de opening van de expositie)

Jubileumuitgave DRIEPAS

Bij gelegenheid van het jubileum verschijnt een uitgave van het verenigingsblad DRIEPAS met daarin aandacht voor 25 jaar HK.

Tijdstip: 2de week november 2005.

Expositie

Met een expositie wil de Historische Kring een beeld schetsen van de historie van de gemeente Duiven waarbij nadrukkelijk een lijn loopt tussen het jubileumboek en de expositie. De expositie wordt ook gebruikt om activiteiten van de diverse werkgroepen van de Historische Kring onder de aandacht te brengen. De opening van de expositie is tevens bedoeld als inloop voor allen die de Historische Kring willen feliciteren met dit jubileum (informeel)

Datum: zondag 27 november 2005

Plaats: gemeentehuis Duiven

Tijdstip: opening 14.00 uur.

VERENIGINGSNIEUWS

Najaarsexcursie met Moesaete

Voor de zesde maal organiseert de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo een najaarsexcursie naar een museum en aansluitend de traditionele boerenkoolmaaltijd. Op zaterdag 17 december a.s. wordt een bezoek gebracht aan het Valkenhofmuseum voor de tentoonstelling "Nijmegen, oudste stad van Nederland". Daarna is het rond 17.30 uur verzamelen in 't Loo, voor het gebruikelijke Moesaete in zaal Berentsen.

Voor deze excursie inclusief maaltijd dient men zich vooraf op te geven; bijdragen in de kosten zijn voor leden € 15,00 en voor introducees € 16,50.

Kaarten zijn tegen contante betaling verkrijgbaar op 7 en 8 december, telkens tussen 20.00 en 21.00 uur in het Cultureel Centrum 't Eiland, Eilandplein 302 te Duiven.

Het vertrek op 17 december is om 13.15 uur vanaf het Eilandplein; vervoer op eigen gelegenheid en zoveel mogelijk carpoolen. Deelnemers krijgen een routebeschrijving; meerrijders vragen we € 2,50 aan de chauffeur te betalen.

Uitnodiging tot bezoekje aan de Keizershut

"Villa Nova" later ook "de Keizershut" genaamd of wel Eeltensestraat nr. 3, de dokterswoning te Duiven.

Op 9 dec 1904 is tijdens een B&W-vergadering besproken dat het wenselijk is dat de gemeente een woonhuis koopt of bouwt voor de gemeente-geneesheer.

Op 31 dec wordt besloten "van gemeentewege over te gaan tot het bouwen van eener flinke woning voor den gemeente-geneesheer".

Architect H. Ovink uit Doetinchem wordt aangewezen en de eerste steen wordt gelegd 15 juni 1905. Op 24 november van datzelfde jaar betrok Jan de Jongh als eerste arts de ambtswoning.

Vele huisartsen zijn hem gevolgd.

Zie tevens het artikel van mevr. Biermans-Van Dongen in Driepas 1994, nr. 3 pag 45-56.

Het huis wordt thans bewoond door René Luiten, die het aardig vindt om in het kader van het 100-jarig bestaan van het woonhuis, belangstellenden van o.a. de Historische Kring het historische pand te tonen op zaterdag 3 december

aanstaande. Het bestuur verzoekt de belangstellenden zich te melden via telefoon bij een van de bestuursleden, per brief aan het secretariaat (adres: Valkruid 15 - 6922 GK Duiven) of mail via www.historische-kring-duiven-groessen-loo.nl opdat afspraken kunnen worden gemaakt.

Nieuwgraaf bij Duiven Van buurtschap tot bedrijventerrein

door A.W.A. Bruins, A.M.P. Nederend-Goris en A. Vetter

Genoemde titel is gekozen voor het nieuwe boek dat is verschenen onder auspiciën van het Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg en de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo. Het 288 pagina's tellende boek beschrijft de bewoningsgeschiedenis van de buurtschap Nieuwgraaf en de overgang naar het bedrijventerrein Nieuwgraaf.

Hoofdstuk I behandelt veel boerderij-, perceels- en veldnamen en in hoofdstuk II wordt het leven en werken op de Nieuwgraaf en wat er mee samenhangt beschreven. Vervolgens worden in vijf hoofdstukken, ingedeeld op straatnaam, de 28 huizen besproken die merendeels zijn afgebroken om plaats te maken voor het bedrijventerrein. De betreffende straatnamen zijn: **Driegaardensestraat, Seingraafweg, Rijdersbosweg, Kievitstraat** en **Lathumsedijk**. Voorts zijn nog enkele woningen opgenomen, die onder Westervoort behoren, met name: de boerderij **Seingraaf** en twee woningen van de voormalige steenfabriek **Emptepol**.

Van de families die op de Nieuwgraaf gewoond hebben, zijn genealogische aantekeningen gemaakt. Bekende familienamen van de laatste tijd zijn: Van Aken, Van Beek, Berends, Brouwer, Bus, Burgers, Van Dalen, Van Diek, Goris, Greven, Hartgers, Klomp, Kampschreur, Rekswinkel, Roelofs, Roelofsen, Stevens, Spaan, Versteeg, Verhoeven, Wanders, Willemsen en Van Workum.

Ook zijn in het boek drie hoofdstukken gewijd aan onderwerpen, die veel invloed hebben gehad op de buurtschap. Het betreft: **De ruilverkaveling Duivense Broek op de Nieuwgraaf** (verbetering van de landbouwkundige mogelijkheden, 1938-1952), **De Rijksweg A12** (de splitsing van de buurtschap, in 1941) en **Bedrijventerrein Nieuwgraaf** (het begin van het einde van de agrarische gemeenschap, vanaf 1970). Deze artikelen zijn geschreven door A. Vetter uit Zevenaar.

Het boek is verlichtigd met meer dan 400 afbeeldingen: foto's, kaarten, tekeningen en gedachtenisprentjes. Ook is er een uitgebreid persoonsnamenregister opgenomen dat maar liefst 2700 namen telt. Voor geïnteresseerden in familie- en boerderijgeschiedenis is dit boek een welkome bron van informatie.

Tot 15 november 2005 bedraagt de intekenprijs € 17,00, daarna € 20,00.

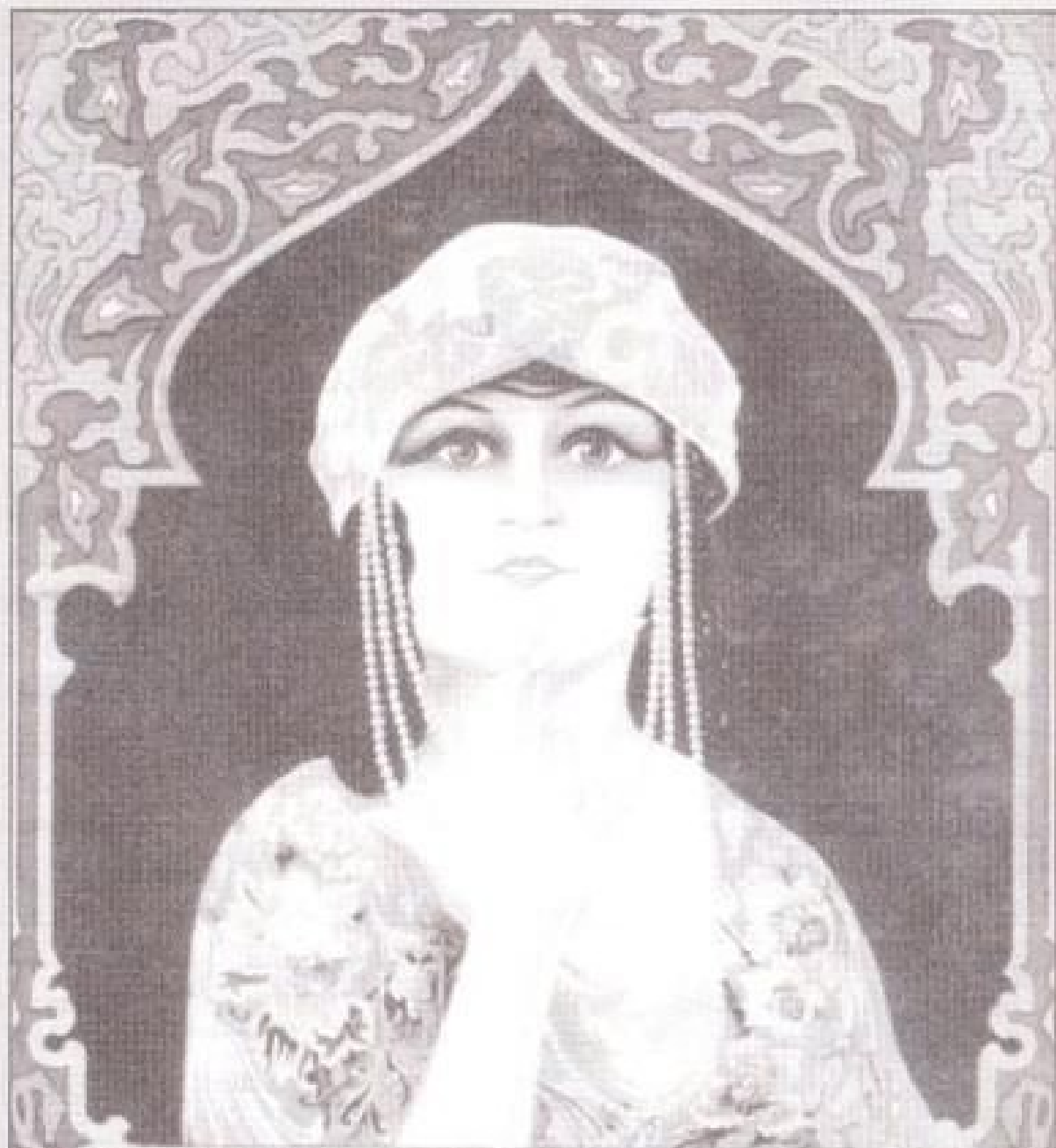
Leden van de Historische Kring betalen € 16,00, mits zij dit bedrag overmaken op Postgironummer 5065277 t.n.v. Th.M.J. Jonker, Husselarijstraat 44, 6924 AM Loo. Wil men het boek per post ontvangen dan is voor porto en verpakking € 3,00 extra verschuldigd. Men kan het boek desgewenst tegen contante betaling afhalen op het vermelde adres. Uiteraard geldt: één exemplaar per lid.

Een bijzonder boek

Nog steeds is het mogelijk het boekje van W.J.Th. Peters te verkrijgen.

Het draagt de titel *De Loowaard, de ondertitel is zeven pachters en de nieuwe eigenaars*. Het gaat over de bewoners van de havezate over een periode van bijna drie eeuwen, vanaf de achttiende eeuw tot heden. Het telt 74 pagina's, 37 zwart-wit illustraties, een literatuuropgave en een nagenoeg volledige stamboom van de bij de Loowaard betrokken leden van de familie Van Sadelhoff. Iedereen die geïnteresseerd is, kan het aanschaffen tegen de prijs van € 10,00 via Th.M.J. Jonker (0316 - 26 20 95) of tegen contante betaling afhalen op het adres Husselarijstraat 44, 6924 AM Loo. Voor postbezorging dient u € 1,56 extra te betalen.

Van Toebaek tot Tabak

Onder de rook van Turmae

20 november 2005 - 5 maart 2006

*Onder deze titel heeft het Liemers Museum een tentoonstelling.
Bezoektijden: dinsdag t/m vrijdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.*

